(Upplåses från predikstolen.)

Lag,

angående eftersökande och bearbetande af stenkolsfyndigheter;

gifven Stockholms slott den 28 Maj 1886.

Vi OSCAR, **med Guds nåde, Sveriges, Norges, Götes och Vendes Konung,** göre veterligt: att sedan, med anledning af Vår nådiga proposition, Riksdagen för sin del antagit förslag till lag angående eftersökande och bearbetande af stenkolsfyndigheter, hafve Vi, med godkännande af nämnda förslag i hvad det afviker från Vår proposition i ämnet, funnit godt i nåder stadga som följer:

1 Kap.

Om koncession.

1 §.

Rättighet att eftersöka och bearbeta stenkolsfyndighet är beroende på särskildt tillstånd (koncession), som meddelas af Konungen; och må förty inmutning af sådan fyndighet icke ega rum.

2 §.

Ansökning om koncession göres skriftligen och ingifves till Konungens Befallningshafvande i länet. Sådan ansökning skall innehålla uppgift å

sökandens namn, hemvist och yrke;

det jordområde, hvarå koncession sökes, med angifvande af hemman eller lägenhet samt socken, der området är beläget;

huru stor ytvidd i dagen inom sagda område, som sökanden anser sig för arbetet behöfva; samt

den mark för väg till området, som kan vara erforderlig.

Ansökningen skall åtföljas af karta öfver området i skala af 1 : 4,000, upprättad af behörig landtmätare enligt de för kartor vid egoskiften gällande bestämmelser, samt upptagande de å området befintliga byggnader och platser af det slag, hvarom i 13 § sägs.

Sökanden skall derjemte, så vidt ske kan, uppgifva den omfattning, hvari han har för afsigt att drifva arbetet; bifoge ock de intyg, som han vill åberopa för att styrka, att arbetet kan af honom ändamålsenligt utföras och att nödiga tillgångar dertill stå till sökandens förfogande.

3 §.

Då koncessionsansökning inkommit, låte Konungens Befallningshafvande ofördröjligen kungörelse derom införas tre gånger i allmänna tidningarna; foge ock anstalt, att kungörelsen jemte bevis om dagen, då den första gången varit i allmänna tidningarna införd, varder, sist inom fjorton dagar från sagde dag, uppläst i kyrkan till socken, der det i ansökningen uppgifna område är beläget, samt derjemte anslagen i sockenstugan eller annat lämpligt ställe i socknen, äfvensom, der så ske kan, införd i tidning inom orten.

Kungörelse, hvarom ofvan är sagdt, skall innehålla erinran om den i 4 § bestämda tid och ordning för bevakande af rättighet, som är af frågan beroende.

Kostnaden för ansökningens offentliggörande skall af sökanden förskjutas.

4 §.

Inom tre månader från den dag kungörelse om ansökningen första gången varit i allmänna tidningarna införd ege den, som anser sin rätt vara af frågan beroende, att hos Konungens Befallningshafvande i länet skriftligen anföra hvad han till bevarande af sin rätt aktar nödigt.

Efter utgången af denna tid och sedan bergmästaren i orten öfver ansökningen meddelat yttrande, insände Konungens Befallningshafvande

samtliga handlingarna jemte eget utlåtande till Konungen, som pröfvar, huruvida, med afseende å företagets gagn för orten och det allmänna, koncession i enlighet med denna lag må sökanden beviljas.

5 §.

Koncession må icke omfatta område öfverstigande ett tusen sexhundra hektar.

6 §.

Å område, som, innan denna lag trädt i kraft, blifvit för bearbetande af stenkolsfyndighet inmutadt eller annorledes lagligen upplåtet, vare, utan tillstånd af den som innehar sådan rätt, koncession icke gällande, så vidt den äldre rättigheten är behörigen försvarad.

7 §.

Söka flere koncession å samma område, bestämme Konungen, oberoende af tiden då ansökningarna inkommit, hvilken af sökandena, vare sig de äro jordegare, upptäckare eller andre, må ega företräde till koncessionens erhållande; dock vare den, som dervid visar sig hafva upptäckt fyndigheten, berättigad att, om annan erhåller koncessionen, af denne undfå skälig godtgörelse, hvars belopp i koncessionen bestämmes.

8 §.

I koncession skall utsättas:

gränserna för det område koncessionen omfattar;

den ytvidd i dagen inom sagda område, som må sökanden för arbetet anvisas;

den mark för väg till området, som sökanden eger begagna; samt

den årliga arbetsskyldighet koncessionens innehafvare minst skall fullgöra.

9 §.

För det område, hvarå koncession meddelats, skola gränserna på djupet räknas lodräta, så vidt det utan förnärmande af annans rätt kan ske.

10 §.

Den, som erhållit koncession, ege uteslutande rätt att, med de vilkor och inskränkningar denna lag innehåller, inom det område koncessionen omfattar eftersöka samt bearbeta och tillgodogöra sig derstädes befintliga stenkolsfyndigheter äfvensom de eldfasta leror, hvilka i sammanhang med sådana fyndigheter förekomma.

Öfriga på djupet anträffade mineraliska ämnen inom området för koncessionen må äfven af koncessionsinnehafvaren brytas, i den mån sådant är erforderligt för arbetets ändamålsenliga drifvande, och ege koncessionsinnehafvaren deraf använda hvad för grufdriftens ändamål behöfves. Hvad sålunda icke användes må innehafvaren af koncessionen ock behålla, så framt det icke af jordegaren mot erläggande af godtgörelse för brytnings- och uppfordringskostnader afhemtas inom sextio dagar efter tillsägelse. Jordegarens rätt i detta afseende utöfvas å kronojord af jordens innehafvare.

Är mineralfyndighet inom området inmutad, vare lag som i 17 § sägs.

11 §.

Det åligger den, som erhållit koncession, att såsom pant för skada och intrång, som genom arbetet kan jordegare eller annan tillskyndas, hos Konungens Befallningshafvande nedsätta i penningar eller svenska statens eller allmänna hypoteksbankens obligationer tvåtusen kronor, innan något arbete får börjas, samt derutöfver, innan annat arbete än fyndighetens undersökning medelst borrning får ega rum, ett belopp af femtio kronor för hvarje hektar af det område, koncessionen omfattar. Är koncessionsinnehafvaren tillika egare af detta område, må i koncessionen medgifvas honom befrielse, till hela beloppet eller viss del deraf, från nedsättning, hvarom nu är sagdt; dock med skyldighet för koncessionsinnehafvaren att sedermera, om jorden eller andel deraf kommer i annan egares hand, inom åtta dagar efter tillsägelse af nye egaren fullgöra hvad här ofvan är i afseende å nedsättande af pant i allmänhet föreskrifvet.

Har nedsatt belopp blifvit till större eller mindre del för gäldande af skadeersättningar användt, skall koncessionsinnehafvaren inom åtta

dagar fylla bristen, så att beloppet åter uppgår till ofvan bestämda summa.

12 §.

1 mom. Det område i dagen, som innehafvare af koncession för arbetet behöfver, skall, med iakttagande af hvad i koncessionen är stadgadt angående den i sådant afseende högst medgifna ytvidd, af bergmästaren i orten, efter kallelse å jordegaren, på stället anvisas, antingen på en gång vid arbetets början, eller i mån som koncessionsinnehafvaren deraf är i behof. Det anvisade området skall vid förrättningen på marken utstakas och förses med rösen eller andra lämpliga skiljemärken samt derjemte å koncessionskartan inläggas.

Öfver förrättningen skall bergmästaren föra protokoll, upptagande fullständig beskrifning öfver det anvisade området.

Kostnaden för förrättningen skall gäldas af koncessionsinnehafvaren.

2 mom. Innan koncessionsinnehafvaren må taga i besittning område i dagen, som blifvit enligt denna § anvisadt, eller mark till väg, då rätt dertill är i koncessionen medgifven, åligger det honom att för lösen af området eller marken ställa borgen hos Konungens Befallningshafvande i länet, som har att tillse, att sådan borgen är vederhäftig, och att densamma varder behörigen förnyad.

13 §.

1 mom. På mindre afstånd än tvåhundra meter från boningshus eller från annan åbyggnad, der den är uppförd vid gård, eller från tomtplats eller trädgård må område för arbete i dagen enligt 12 § icke anvisas utan tillstånd af så väl egaren till byggnaden, tomtplatsen eller trädgården som den, hvilken dertill har nyttjanderätt.

2 mom. Område för arbete i dagen må ej heller sträcka sig inpå kyrkogård eller begrafningsplats eller, utan tillstånd af vederbörande embetsmyndighet, på mindre afstånd än trettio meter från området för sådan jernväg eller kanal, som är upplåten för allmän trafik.

3 mom. Hvad i denna § är sagdt om hinder mot anvisande af område i dagen vare dock icke gällande, om hindret tillkommit efter det koncessionen meddelades.

14 §.

1 mom. Område, som enligt 12 § af bergmästaren för arbete i dagen anvisas, skall, med det undantag som i 2 mom. härnedan sägs, af koncessionsinnehafvaren lösas med belopp, motsvarande jordens fulla värde och hälften derutöfver. Lösesumman skall, om öfverenskommelse ej kan träffas, bestämmas af särskild nämnd i den ordning, som i gällande författning angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof stadgas; och falle kostnaden härför koncessionsinnehafvaren till last. I fråga om lösesummans utbetalande och vilkoren derför lände ock samma författnings bestämmelser till efterrättelse.

2 mom. Är området afsedt endast för fyndighetens undersökning medelst borrning och vill innehafvaren af koncessionen icke under längre tid än högst tre år deröfver förfoga, vare han icke skyldig att sådant område till sig lösa; gifve dock, så länge detsamma användes, innehafvaren af jorden förskottsvis för hvarje år ersättning, motsvarande dubbla beloppet af jordens afkastning utan afdrag för brukningskostnaden. Koncessionsinnehafvaren skall derjemte, då platsen icke vidare begagnas, ersätta jordegaren eller den, som i hans ställe är till sådan godtgörelse berättigad, all skada, som marken genom arbetet för framtiden kan hafva tagit. Under tiden till dess denna ersättning blifvit erlagd, ansvare koncessionsinnehafvaren för fulla beloppet af den årliga afgiften för områdets begagnande.

3 mom. Då rätt till mark för väg är i koncessionen medgifven, gälle i fråga om lösen af sådant område eller ersättning för dess begagnande hvad som för hvartdera fallet är i denna § föreskrifvet.

4 mom. Det åligger koncessionsinnehafvaren ensam att kring område, som han enligt denna § fått till sig lösa, hålla stängsel af laggild beskaffenhet.

5 mom. Å område, som blifvit enligt denna § inlöst, må lagfart icke koncessionsinnehafvaren meddelas.

15 §.

Innehafvare af koncession må icke ofvan jord taga i besittning eller eljest förfoga öfver annan del af området för koncessionen, än som blifvit honom af bergmästaren anvisad såsom i 12 § sägs.

Visar sig under arbetets fortgång att för detsamma eller för väg till området större utrymme i dagen erfordras, än som är i koncessionen medgifvet, ege koncessionsinnehafvaren att om vinnande af ökadt utrymme göra ansökning i den ordning, som för erhållande af koncession är föreskrifven.

16 §.

Innehafvare af koncession vare berättigad att å hela det område, koncessionen omfattar, under jord drifva arbetet, dock med följande inskränkningar:

a) sådant arbete får icke ega rum lodrätt under kyrkogård eller begrafningsplats eller under ett område i dagen med utsträckning af femton meter från kyrka;

b) arbete af förutnämnda beskaffenhet må utan sådant tillstånd, som i 13 § omförmäles, icke verkställas lodrätt under ett område i dagen med utsträckning af femton meter från boningshus och med utsträckning af trettio meter från sådan jernväg eller kanal, som är upplåten för allmän trafik; skolande detta afstånd hvad angår jernväg beräknas från dess närmaste spår; samt

c) grufarbete, som bedrifves på mindre djup än trettio meter under jordytan, må utan tillstånd, som i 13 § 1 mom. sägs, icke ske lodrätt under ett område i dagen med utsträckning af femton meter från någon vid gård uppförd, till boningshus ej afsedd åbyggnad eller tomtplats eller trädgård.

Hvad i denna paragraf är stadgadt om hinder mot arbete under jord vare icke gällande, om hindret tillkommit efter koncessionens meddelande.

17 §.

Sker å område, hvarå koncession meddelats, inmutning af mineralfyndighet, som enligt grufvestadgan den 16 Maj 1884 är dertill lofgifven, eller meddelas koncession å område, som förut är för annan mineralfyndighet än stenkol inmutadt, må arbete för fyndighetens eftersökande och bearbetande, som verkställes på grund af först vunnen rättighet, icke hindras eller uppehållas af arbete på grund af inmutning eller koncession, som senare tillkommit. Uppstår i detta fall tvist om sättet

för drifvande af de särskilda slagen af arbete, bestämme bergmästaren i orten, huru arbetena skola ordnas, så att innehafvare af äldre inmutning eller koncession kan ändamålsenligt drifva sitt arbete med minsta förfång för den senare rättsinnehafvaren.

18 §.

Skada och intrång, som tillskyndas jordegare eller annan genom arbete, som på grund af koncession verkställes, skall ersättas af den, som innehar koncessionen.

19 §.

Yppas tvist om ersättning, som enligt denna lag skall utgå, varde frågan, der den ej gäller jordlösen, hvarom i 14 § sägs, pröfvad af tre ojäfvige skiljemän, af hvilka hvardera parten utser en och de sålunda utsedde tillkalla den tredje; tredskas den, mot hvilken anspråket väckes, att utse skiljeman, eller kunna de utsedde ej om valet af den tredje sig förena, ege Konungens Befallningshafvande eller rätten i stad och domaren å landet eller utmätningsmannen i orten att på ansökan af den, som anspråket väckt, om valet förordna. Varder till ersättning dömdt, skall den ersättningsskyldige ock förpligtas att gälda kostnaden för skiljemännens sammanträde samt motpartens utgifter å saken; sättes ersättningen ej högre än den ersättningsskyldige före sammanträdet bjudit, stånde hvar sina kostnader och gälde hvardera halfva sammanträdeskostnaden.

Hvad de fleste skiljemännen säga skall, änskönt någondera parten vill söka domaren, gå i verkställighet, der ej domaren eller öfverexekutor annorlunda förordnar; den af parterne, som med beslutet ej nöjes, dock ej förment att tvisten under rättens pröfning draga, så framt han sin talan instämmer inom nittio dagar från det skiljemännens beslut honom tillställdes. I skiljemännens beslut skall tydlig hänvisning lemnas om hvad den missnöjde har att iakttaga för tvistens dragande under rättens pröfning.

Vill den, som ersättning fordrar, hellre genast lita domstol än skiljemän till, stånde det honom öppet.

20 §.

1 mom. Om innehafvare af koncession verkställer arbete utan att pant är enligt 11 § nedsatt, eller vidtager förfoganden öfver område i dagen, som icke blifvit honom anvisadt af bergmästaren såsom i 12 § sägs, eller sätter sig i besittning af anvisadt område eller af mark för väg innan borgen är enligt 12 § ställd, eller mot bestämmelserna i 16 § under jord drifver arbete å område, som är deremot skyddadt, ansvare såsom för åverkan, om åtal derå i laga tid anställes.

2 mom. I fall, hvarom i 1 mom. är sagdt, så ock om koncessionsinnehafvare underlåter att enligt 11 § fylla uppkommen brist i nedsatta medel, eller att ställa sig till efterrättelse föreskrift i fråga om borgen, som af Konungens Befallningshafvande enligt 12 § meddelas, eller att utgifva ersättning enligt 14 § 2 mom.; då varde arbetet inställdt intill dess hvad i hvarje fall är föreskrifvet blifvit fullgjordt; och åligger det utmätningsmannen i orten, då han derom anlitas, att lemna den för arbetets inställande nödiga handräckning.

21 §.

Vill koncessionsinnehafvare frånträda koncessionen, göre skriftlig anmälan hos Konungens Befallningshafvande i länet, och upphöre koncessionen från den dag, sådan anmälan skett; skolande Konungens Befallningshafvande låta underrättelse härom intagas i länskungörelserna.

Då koncession sålunda upphört likasom då densamma genom laga kraft egande dom förklarats förverkad, ege den, som innehaft koncessionen, att återfå den af honom enligt 12 § ställda borgen, sedan han visat, att alla frågor om jordlösen inom området för koncessionen blifvit slutligen afgjorda; och vare han derjemte berättigad att, sedan ett år förflutit från koncessionens upphörande, återbekomma så stor del af det enligt 11 § nedsatta belopp, som icke motsvarar anspråk på ersättningsskyldighet, hvarom tvist då kan vara anhängig.

Önskar koncessionsinnehafvare afstå endast från viss del af det område koncessionen omfattar, göre derom ansökning hos Konungen, och varde ärendet behandladt i den ordning, som för erhållande af koncession är föreskrifven.

Medgifves koncessionsinnehafvare att afstå från en del af området för koncessionen, gälle om återbekommande af det för den delen nedsatta belopp hvad här ofvan är i ty fall stadgadt.

2 Kap.

Om afgift till jordegaren.

22 §.

Egare af jord inom det område, hvarå koncession meddelats, vare berättigad att, utan deltagande i kostnaden för arbetet, af koncessionsinnehafvaren erhålla en afgift motsvarande värdet af en sjuttiofemtedel af de stenkol och i sammanhang dermed förekommande eldfasta leror, hvilka å området vinnas och i dagen uppfordras; egande dock koncessionsinnehafvaren att å denna afgift sig till godo afräkna så stor del, som på det honom enligt 12 § anvisade område i dagen sig belöper i förhållande till hela det område, koncessionen omfattar. Äro inom det senare området flere jordegare, njute de i hvad af afgiften dem samfäldt tillkommer lott efter som de i jorden ega del. Koncessionsinnehafvaren skall för hvarje arbetsår inom Januari månad nästföljande år till jordegaren eller, der jordegare äro flere, till den person, hvilken de hafva att utse, erlägga hvad enligt denna paragraf jordegare tillkommer.

23 §.

Å kronojord, som under ständig besittningsrätt innehafves eller är till boställe anslagen eller blifvit för kronans räkning till brukning på viss tid åt annan upplåten, skall kronoåbon, boställsinnehafvaren eller den, som eljest besittningsrätten innehar, njuta den jordegaren enligt 22 § tillkommande afgift till godo. Å annan kronojord vare koncessionsinnehafvaren från afgift befriad.

24 §.

Ej må någon för längre tid, än han är egare eller innehafvare af jorden, till annan öfverlåta rättigheten att uppbära afgift, hvarom i 22 § sägs.

25 §.

Fråga om beloppet af den afgift, som enligt 22 § bör jordegare tillkomma, skall, der öfverenskommelse ej kan träffas, pröfvas af skiljemän, såsom i 19 § är föreskrifvet.

3 Kap.

Om arbetsskyldighet och hvilostånd.

26 §.

1 mom. Den årliga arbetsskyldighet, som enligt 8 § skall i koncessionen bestämmas, må icke sättas lägre, än att värdet af arbetet motsvarar femton dagsverken för hvarje hektar som koncessionen omfattar till och med etthundra hektar, tio dagsverken för hvarje hektar derutöfver till och med trehundra hektar, och fem dagsverken för hvarje hektar derutöfver.

Denna arbetsskyldighet skall för hvarje kalenderår innan dess slut fullgöras; och räknas första arbetsåret från den 1 Januari året efter det då koncessionen utfärdades, der ej i följd af tvist för arbetet mött hinder, hvars undanrödjande icke af koncessionsinnehafvaren berott, i hvilket fall arbetsåret räknas, från den 1 Januari året efter det, då hindret upphört.

2 mom. För de tre arbetsår, som följa näst efter koncessionens meddelande, må Konungen nedsätta arbetsskyldigheten, dock ej lägre än till en fjerdedel af hvad ofvan är föreskrifvet.

3 mom. Arbete, hvarom i denna § sägs, skall vara af beskaffenhet att kunna främja det ändamål, för hvilket koncessionen beviljats; och må arbete, som uppenbarligen afser tillgodogörande af andra ämnen än stenkolsfyndighet, icke räknas koncessionsinnehafvare till godo i fråga om arbetsskyldighetens fullgörande.

27 §.

Befrielse från stadgad arbetsskyldighet må, på skriftlig ansökning, af bergmästaren beviljas hvarje gång för högst fyra arbetsår, då mot

arbetets fullföljande förefinnas väsentliga hinder, som icke kunnat af koncessionsinnehafvaren förekommas, eller andra giltiga anledningar till hvilostånd uppgifvas och styrkas.

Ej må dock hvilostånd medgifvas, om ej arbetsskyldigheten är för minst sex arbetsår fullgjord.

Hvilostånd skall utsättas att gälla från och med den 1 Januari året efter ansökningens ingifvande till den 1 Januari det år, då arbetsskyldigheten skall åter inträda.

28 §.

Sökes hvilostånd för sådan stenkolsgrufva, hvarifrån annan i arbete varande grufva kan under hviloståndstiden blifva af ökadt vattentillopp besvärad, må hvilostånd af bergmästaren icke beviljas förr, än antingen egaren till den angränsande grufvan sådant medgifvit, eller visas kan, att öfverenskommelse med honom om vattnets undanhållande under hviloståndstiden träffats, eller ock sökanden stält pant eller borgen, som blifvit af öfverexekutor godkänd, för all den skada, som under samma tid genom ökadt vattentillopp egaren till angränsande grufva tillskyndas.

Visar det sig, sedan hvilostånd redan är beviljadt, att angränsande grufvor, på sätt förut är nämndt, förnärmas, bestämme bergmästaren de vilkor, hvarunder hviloståndet får tillgodonjutas.

29 §.

Nytt hvilostånd må icke meddelas, med mindre än att arbetsskyldigheten blifvit fullgjord för minst sex arbetsår från den tid, förut beviljadt hvilostånd gått till ända.

30 §.

Beslut om hvilostånd skall genom koncessionsinnehafvarens försorg inom tre månader från det beslutet meddelades uppläsas i kyrkan till socken eller församling, der området för koncessionen är beläget, vid påföljd att hviloståndet eljest förfaller, hvarom erinran bör i beslutet intagas.

31 §.

Försummas utan behörig tillåtelse den i koncessionen bestämda arbetsskyldighet för något arbetsår, vare vid det årets utgång koncess-

sionen och den derpå grundade rätt förverkad, så framt talan derom sker inom två år från utgången af det arbetsår, under hvilket försummelsen egt rum.

Utom den, hvars enskilda rätt är i fråga, må äfven kronans ombudsman tala å försummelse, hvarom i denna § sägs.

32 §.

Då koncessionen förverkats eller eljest upphört att vara gällande, skall all den mark, hvilken koncessionsinnehafvaren enligt 14 § inlöst, hemfalla till jordegaren utan ersättning, dock att koncessionsinnehafvare må under två år derefter å sådan mark afgiftsfritt behålla qvar byggnader och andra tillhörigheter.

Schakt och gruföppningar samt de i grufvan befintliga, för dess styrka och bestånd nödiga byggnader skola utan lösen tillfalla den, som sedermera i laga ordning förvärfvar rätt till grufvans bearbetande.

4 Kap.

Ordningsstadganden.

33 §.

Bergverksstyrelsen eger att öfver arbete för eftersökande och bearbetande af stenkol utöfva sådan tillsyn, att nödig trygghet beredes arbetsmanskapet, och att icke genom sättet för arbetets drifvande grufvans framtida bestånd äfventyras eller fara för annans egendom uppstår.

Den, som icke ställer sig till efterrättelse föreskrift, som på grund af denna § af bergsöfverstyrelsen eller bergmästaren meddelas, straffes med böter från och med tio till och med fem hundra kronor.

34 §.

Särskildt skall vid grufbrytning iakttagas, att inrättningar för vandring upp och ned i grufvan samt uppfordringslinor äfvensom de maskiner, hvilka för grufdriften användas, underhållas i sådant skick, att olyckshändelse genom bristfällighet derå ej må inträffa.

35 §.

Utan tillstånd af bergmästaren må icke schakt eller gruföppning igenfyllas eller de i grufvan befintliga, för dess styrka och bestånd nödiga byggnader skadas eller förstöras. Den häremot bryter straffes med böter från och med tio till och med fem hundra kronor.

36 §.

Finner bergmästaren nödigt, att i stenkolsgrufva anstalt göres till trygghet för arbetsmanskapet eller till förekommande af fara för grufvans framtida bestånd eller för annans egendom, ege bergmästaren förelägga koncessionsinnehafvaren att inom viss tid hafva utfört sådan anstalt vid äfventyr, förutom ansvar enligt 33 §, att, efter omständigheterna, det föreskrifna arbetet varder på hans bekostnad genom bergmästarens försorg verkstäldt eller arbetet inställes, till dess sådan anstalt blifvit gjord.

37 §.

Medför arbete i stenkolsgrufva synnerlig våda för arbetsmanskapet, eller drifves det på sådant sätt, att uppenbar fara för grufvans bestånd eller annans egendom derigenom uppstår, ege bergmästaren att förbjuda arbetet; och stånde sådant förbud vid magt intill dess, på förd klagan, annorlunda varder af bergsöfverstyrelsen förordnadt.

38 §.

Då bergmästaren förordnat om inställande af arbete i stenkolsgrufva, må han, der så nödigt är, för verkställighet deraf anlita kronobetjeningens biträde.

39 §.

Då koncession å annan öfvergått, skall denne, vid bot af etthundra kronor, inom trettio dagar derefter hos bergmästaren derom göra anmälan.

40 §.

Hafva flere del i koncession eller innehafves koncession af bolag, skall för hvarje år utses en föreståndare för arbetet, hvilken är ansvarig för fullgörande af de föreskrifter, hvarom i detta kapitel stadgas.

Val af föreståndare skall anmälas hos bergmästaren.

Sker ej sådan anmälan, är hvarje delegare eller, om koncessionen innehafves af bolag, hvarje ledamot af dess styrelse ansvarig såsom vore han föreståndare för arbetet.

41 §.

Öfver stenkolsgrufva, som är under arbete, skall, der icke grufvan i sin helhet är från dagen fullt åskådlig, finnas fullständig och noggrann grufkarta (markscheiderkarta) i skala 1 : 1,500; och böra nya grufarbeten inom sex månader å kartan inläggas.

Grufkarta skall, på bekostnad af koncessionsinnehafvaren, upprättas af bergstjensteman eller annan, som af bergsöfverstyrelsen förklarats behörig att verkställa grufmätningar; börande så väl kartan som kompletteringsarbetena uppgöras i två exemplar, deraf det ena skall finnas vid grufvan eller på tillsägelse vara för bergmästaren eller jordegare derstädes tillgängligt, och det andra insändas till bergsöfverstyrelsen.

Försummar koncessionsinnehafvare hvad sålunda är föreskrifvet, vare straffet böter från och med tio till och med etthundra kronor, och ege bergmästaren låta å hans bekostnad karta upprättas eller kompletteras.

42 §.

Innan den 1 Mars hvarje år skall koncessionsinnehafvaren till bergmästaren insända uppgift å de stenkol och eldfasta leror, som under föregående året brutits och uppfordrats, jemte de öfriga statistiska redogörelser, som bergsöfverstyrelsen kan föreskrifva.

Försummar koncessionsinnehafvare hvad i denna § påbjudes, böte tio kronor; och ege bergmästaren förelägga ytterligare tid, hvarje gång vid vite, ej öfverstigande sjuttiofem kronor.

43 §.

Till böter enligt denna lag må ej dömas, om å förseelsen följer straff enligt allmän lag.

Böter och viten, som jemlikt denna lag ådömas, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till deras fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän lag.

44 §.

Öfverträdelse af stadgandena i detta kap. må af allmän åklagare åtalas, der öfverträdelsen af bergstjensteman eller målsegande till åtal angifves.

5 Kap.

Särskilda bestämmelser.

45 §.

För stenkolsgrufva, hvartill rättighet genom inmutning eller annorledes vunnits innan denna lag trädt i kraft, skall grufvestadgan den 16 Maj 1884 i tillämpliga delar lända till efterrättelse, med följande undantag:

a) det afstånd, inom hvilket boningshus och annan i 3 § grufvestadgan angifven åbyggnad äfvensom tomtplats och trädgård äro enligt 11 och 26 §§ i samma stadga skyddade mot grufarbete i dagen och under jord, skall, i öfverensstämmelse med hvad i 2 § 1 stycket af grufvestadgan den 12 Januari 1855 fans förordnadt, beräknas, icke till 200, utan endast till 178,14 meter (100 famnar); dock må de i 16 § af denna lag gifna bestämmelser om koncessionsinnehafvarens rätt att så nära intill omförmälda byggnader och platser, som i samma § sägs, under jord framdrifva arbetet äfven gälla för innehafvare af äldre stenkolsgrufva, så framt han för skada och intrång, som genom sålunda framdrifvet arbete kunna jordegare eller annan tillskyndas, före arbetets början ställer borgen hos Konungens Befallningshafvande, som i fråga om sådan borgen har att iakttaga hvad i 12 § 2 mom. af denna lag beträffande der omförmäld borgen är föreskrifvet; och vare grufvans

innehafvare derjemte skyldig att till egare af jord inom de områden i dagen, hvilka, med utsträckning af 178,14 meter från förr berörda byggnader och platser, omgifva desamma, i den ordning och med belopp, som 22 § af denna lag med afseende å koncessionsinnehafvare bestämmer, erlägga afgift för de stenkol och i sammanhang dermed förekommande eldfasta leror, hvilka å samma områden vinnas och i dagen uppfordras;

b) innehafvare af stenkolsgrufva vare berättigad att bearbeta och tillgodogöra sig äfven de eldfasta leror, hvilka i sammanhang med stenkolsfyndigheten förekomma;

c) för stenkolsgrufva skall utmål utläggas, då fyndigheten blifvit genom borrning undersökt och prof å fyndigheten erhållits; och må i utmål tilldelas ett område af högst 356,28 meter (200 famnar) i längd och bredd;

d) den årliga arbetsskyldigheten för stenkolsgrufva må icke för hvarje inmutadt område eller utmål understiga hvad som i värde motsvarar etthundra dagsverken; och gälle i fråga om arbetets beskaffenhet hvad i 26 § 3 mom. af denna lag är föreskrifvet;

e) afgift i stället för arbetsskyldighet enligt 41 § grufvestadgan må icke för stenkolsgrufva ega rum;

f) hvilostånd å stenkolsgrufva må icke enligt 44 § grufvestadgan förlängas; ej heller får nytt hvilostånd å grufvan meddelas, med mindre än att arbetsskyldigheten blifvit fullgjord för minst sex år från den tid, förut beviljadt hvilostånd gått till ända;

g) om ordningen för grufdriften skall för innehafvare af stenkolsgrufva gälla hvad i 4 kap. af denna lag är för innehafvare af koncession föreskrifvet;

h) den tid, inom hvilken enligt 21 § grufvestadgan det för utmåls tilldelande erforderliga arbete skall vara fullgjordt och ansökning om utmål ingifven, skall i fråga om stenkolsgrufva, som ej erhållit utmål före den 1 Januari 1887, beräknas från sagde dag.

46 §.

Har anmälan om inmutning af stenkolsfyndighet enligt 3 och 4 §§ grufvestadgan den 12 Januari 1855 skett, men, i följd af Kongl. kun-

görelsen angående förbud tills vidare mot utfärdande af mutsedlar å stenkolsfyndigheter den 24 Maj 1872, mutsedel å fyndigheten ej blifvit meddelad; då ege den, hvilken enligt grufvestadgan varit till inmutning berättigad, företräde framför annan till koncession å det område, som utgjort föremål för inmutningen, derest han inom ett år efter det denna lag trädt i kraft söker koncession å området i den ordning 2 § innehåller. Göres ej sådan ansökning inom nämnda tid eller afslås koncessionsansökningen, vare anmälan, hvarom i denna § är sagdt, förfallen.

47 §.

Vill egare af stenkolsgrufva, hvarom i 45 § sägs, å densamma söka koncession, då skall, om koncession vinnes, den äldre rättigheten till grufvan upphöra att vara gällande från den dag, koncessionen meddelades.

48 §.

Klagan öfver bergmästares beslut må föras hos bergsöfverstyrelsen genom besvär, som skola, vid talans förlust, dit insändas i mål från Norrbottens, Vesterbottens, Jemtlands och Vesternorrlands län innan klockan tolf å fyrationdefemte dagen och i mål från öfrige orter i riket innan klockan tolf å trettionde dagen från delfåendet af det beslut, som öfverklagas.

Denna lag skall träda i kraft den 1 Januari 1887, då grufvestadgan den 12 Januari 1855 samt förordningen angående vilkoren för utländings behörighet att inom riket bearbeta inmutad mineralfyndighet eller idka grufdrift den 12 April 1872 i de delar, der dessa författningar jemlikt grufvestadgan den 16 Maj 1884 ännu lända till efterrättelse, skola upphöra att gälla.

Det alla, som vederbör, hafva sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hafve Vi detta med egen hand underskrifvit och med Vårt Kongl. sigill bekräfta låtit. Stockholms slott den 28 Maj 1886.

OSCAR.

(L. S.)

E. von Krusenstjerna.

N:r 46, 2¼ ark, utgifvet i Stockholm den 10 Juli 1886.

Stockholm 1886. Kongl. Boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner.